NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY

ELEANOR SHARPSTON

prednesené 3. mája 2007 [1]

1. V tomto konaní Komisia navrhuje, aby Súdny dvor na základe článku 226 ES určil, že Talianska republika si tým, že neprijala vhodné opatrenia, aby sa na osobitnom chránenom území (ďalej len „OCHÚ“) „Valloni e steppe pedegarganiche“ predišlo poškodzovaniu prirodzených biotopov a biotopov druhov, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 4 ods. 4 smernice 79/409 [2] (ďalej len „smernica o vtáctve“) a z článku 6 ods. 2, 3 a 4 a článku 7 smernice 92/43 [3] (ďalej len „smernica o biotopoch“). Táto skutočnosť vedie k otázke o vzťahu medzi uvedenými ustanoveniami obidvoch smerníc.

Právna úprava Spoločenstva

Smernica o vtáctve

2. Článok 1 smernice o vtáctve stanovuje, že uvedená smernica „sa vzťahuje na ochranu všetkých druhov voľne žijúceho vtáctva prirodzene sa vyskytujúceho… Zahŕňa ochranu, starostlivosť a kontrolu týchto druhov…“. Článok 2 stanovuje, že členské štáty „prijmú opatrenia potrebné na zachovanie populácie druhov uvedených v článku 1 na úrovni, ktorá zodpovedá najmä ekologickým, vedeckým a kultúrnym požiadavkám, berúc do úvahy aj hospodárske a rekreačné požiadavky, alebo na prispôsobenie populácie týchto druhov tejto úrovni“.

3. Článok 3 ods. 1 stanovuje, že „v zmysle požiadaviek uvedených v článku 2, členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na ochranu, zachovanie a obnovu dostatočnej rôznorodosti a rozlohy biotopov pre všetky

1 — Jazyk prednesu: angličtina.

2 — Smernica Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. ES L 103, s. 1; Mim. vyd. 15/001, s. 98).

3 — Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102).

druhy vtákov uvedené v článku 1“. Článok 3 ods. 2 písm. a) upravuje „vytváranie chránených území“ ako jedno zo štyroch hlavných opatrení na „ochranu, zachovanie a obnovu“ biotopov a biotopov druhov.

…

4. Článok 4 smernice o vtáctve stanovuje:

4. Čo sa týka ochrany oblastí uvedených vyššie v odsekoch 1 a 2, členské štáty podniknú náležité kroky na zabránenie znečistenia alebo poškodzovania biotopov alebo akýchkoľvek rušivých vplyvov pôsobiacich na vtáctvo, pokiaľ by boli vážne vzhľadom na ciele tohto článku. …“

„1. Druhy uvedené v prílohe 1 sú predmetom zvláštnych opatrení týkajúcich sa ochrany ich biotopov, aby sa zabezpečilo ich prežitie a rozmnožovanie v areáli ich rozšírenia.

5. Článok 9 umožňuje členským štátom odchýliť sa od niektorých ustanovení tejto smernice [4], ale neupravuje žiadnu výnimku z článku 4.

…

6. Článok 13 stanovuje, že „uplatňovanie týchto opatrení, prijatých v zmysle tejto smernice, nesmie viesť k zhoršeniu súčasnej situácie vo vzťahu k ochrane druhov vtákov uvedených v článku 1“.

Členské štáty klasifikujú najmä podľa počtu a veľkosti najvhodnejšie územia ako osobitne chránené územia na zachovanie týchto druhov, berúc do úvahy požiadavky na ich ochranu v geografických oblastiach mora a pevniny, kde platí táto smernica.

7. Článok 18 vyžaduje, aby členské štáty prijali právne a správne predpisy nevyhnutné na dosiahnutie súladu so smernicou o vtáctve v priebehu dvoch rokov od jej oznámenia, teda do 7. apríla 1981.

2. Členské štáty urobia podobné opatrenia pre pravidelne sa vyskytujúce sťahovavé druhy, ktoré nie sú uvedené v prílohe 1…

4 — Konkrétne články 5, 6, 7 a 8.

Smernica o biotopoch

8. Nasledujúce odôvodnenia smernice o ochrane biotopov sú relevantné:

„[1] … udržanie, ochrana a zlepšenie kvality životného prostredia vrátane ochrany prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, je dôležitým cieľom všeobecného záujmu, ktorý sleduje spoločenstvo, ako je uvedené v článku 130r zmluvy [5],

…

[6] … v snahe zabezpečiť obnovenie a udržanie prirodzených biotopov a druhov európskeho významu v priaznivom stave ochrany je potrebné označiť osobitne chránené územia, aby sa vytvorila súvislá európska ekologická sústava podľa špecifikovaného časového rozvrhu;

[7] … všetky označené územia vrátane tých, ktoré sú alebo budú klasifikované ako územia osobitnej ochrany podľa [smernice o vtáctve], budú musieť byť začlenené do súvislej európskej ekologickej sústavy;

[10] … musí sa urobiť primerané vyhodnotenie každého plánu alebo programu, ktorý môže mať významný vplyv na ciele ochrany v lokalite, ktorá bola označená alebo bude označená v budúcnosti.“

9. Článok 1 písm. j) smernice o ochrane biotopov stanovuje, že „lokalita znamená geograficky definované územie, ktorého rozsah je jednoznačne vymedzený“.

10. Článok 1 písm. k) definuje „lokalitu s európskym významom“ ako:

„lokalitu, ktorá v biogeografickom regióne alebo regiónoch, ku ktorým patrí, prispieva výrazne k udržiavaniu alebo obnoveniu priaznivého stavu ochrany typu prirodzeného biotopu uvedeného v prílohe I alebo druhov uvedených v prílohe II a môže tiež značne prispieť ku koherencii ekologickej sústavy Natura 2000, uvedenej v článku 3, a/alebo významne prispieva k zachovaniu biologickej rôznorodosti v rámci príslušného biogeografického regiónu alebo regiónov…“

11. Článok 1 ods. l definuje „osobitné chránené územie [osobitnú chránenú oblasť — *neoficiálny preklad*]“ (ďalej len „OCHO“) ako:

„lokalitu európskeho významu, označenú členskými štátmi štatutárnym, administratív-

5 — Zmenený, teraz článok 174 ES.

nym a/alebo zmluvným aktom, kde sa uplatňujú ochranné opatrenia potrebné na zachovanie alebo obnovu prirodzených biotopov a/alebo populácií druhov, pre ktoré je lokalita vymedzená, v priaznivom stave ochrany."

12. Článok 2 upravuje:

„1. Cieľom tejto smernice je prispievať k zabezpečeniu biologickej rôznorodosti prostredníctvom ochrany prirodzených biotopov divokej fauny a flóry…

2. Navrhnú sa opatrenia prijaté podľa tejto smernice, aby sa zachovali v prirodzenom stave ochrany alebo do takéhoto stavu obnovili, prirodzené biotopy a druhy divokej fauny a flóry európskeho významu.

3. Opatrenia prijaté podľa tejto smernice berú do úvahy hospodárske, sociálne a kultúrne požiadavky a regionálne a miestne charakteristiky."

13. Články 3, 4 a 5 upravujú vytvorenie „súvislej európskej ekologickej sústavy osobitných chránených území pod názvom Natura 2000". Článok 3 ods. 1 druhý pododsek stanovuje, že „Natura 2000 zahŕňa osobitné chránené územia klasifikované členskými štátmi podľa smernice [o vtáctve]".

14. Článok 6 ods. 2, 3 a 4 smernice o ochrane biotopov upravuje:

„2. Členské štáty podniknú primerané kroky, aby sa na osobitne chránených územiach [v osobitných chránených oblastiach] predišlo poškodeniu prirodzených biotopov a biotopov druhov, ako aj rušeniu druhov, pre ktoré boli územia označené za chránené, pokiaľ by takéto rušenie bolo podstatné vo vzťahu k cieľom tejto smernice.

3. Akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý priamo nesúvisí so správou lokality alebo nie je potrebný pre ňu, ale môže pravdepodobne významne ovplyvniť túto lokalitu, či už samotne, alebo v spojení s inými plánmi alebo projektmi, podlieha primeranému odhadu jeho dosahov na danú lokalitu z hľadiska cieľov ochrany lokality. Na základe výsledkov zhodnotenia dosahov na lokalitu a podľa ustanovení odseku 4 príslušné vnútroštátne orgány súhlasia s plánom alebo projektom iba po presvedčení sa, že nepriaznivo neovplyvní integritu príslušnej lokality, a v prípade potreby po získaní stanoviska verejnosti.

4. Ak sa aj napriek negatívnemu odhadu dosahov na lokalitu a pri neexistencii alternatívnych riešení plán alebo projekt musí realizovať z dôvodov vyššieho verejného záujmu vrátane záujmov sociálnej a ekonomickej povahy, členský štát prijme všetky kompenzačné opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, že celková koherencia sústavy Natura 2000 bude ochránená. O prijatých kompenzačných opatreniach informuje Komisiu.

Ak sa v príslušnej lokalite vyskytuje prioritný biotop a/alebo prioritný druh, jediné dôvody, ktoré môžu prichádzať do úvahy, sú tie, ktoré sa týkajú zdravia alebo bezpečnosti ľudí, priaznivých dôsledkov primárneho významu na životné prostredie alebo tiež stanoviska Komisie k ďalším nevyhnutným dôvodom vyššieho verejného záujmu.“

Skutkové okolnosti a konanie

15. Článok 7 smernice o biotopoch upravuje:

„Záväzky vyplývajúce z článku 6 ods. 2, 3 a 4 tejto smernice nahradia akékoľvek záväzky vyplývajúce z prvej vety článku 4 ods. 4 [smernice o vtáctve], pokiaľ ide o územia klasifikované podľa článku 4 ods. 1 [6] alebo podobne uznané podľa článku 4 ods. 2 uvedenej smernice, a to odo dňa vykonania tejto smernice alebo oznámenia [klasifikácie — *neoficiálny preklad*], alebo uznania členským štátom podľa [smernice o vtáctve], ak je tento druhý dátum neskorší.“

16. Článok 23 požaduje, aby členské štáty uviedli do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do dvoch rokov od jej oznámenia, teda do júna 1994. [7]

17. „Valloni e steppe pedegarganiche“ sa nachádza v regióne Puglia, je jednou z hlavných stepných oblastí v Taliansku a poskytuje útočisko vzácnym a chráneným druhom

6 — Teda označené ako OCHÚ.

7 — Určenie presného termínu nie je tak jednoduché, ako by sa mohlo zdať: rozsudok z 18. marca 1999, Komisia/Francúzsko (ústie Seiny) (C-166/97, Zb. s. I-1719, bod 5), odkazuje výlučne na jún 1994. V rozsudkoch z 26. júna 1997, Komisia/Grécko (C-329/96, Zb. s. I-3749, bod 2), a z 11. decembra 1997, Komisia/Nemecko (C-83/97, Zb. s. I-7191, bod 2), Súdny dvor dospel k záveru, že konečným dátumom bol 5. jún 1994. SCADPlus však odkazuje na 10. jún 1992 ako na deň nadobudnutia účinnosti a zároveň ako na deň uplynutia lehoty na prebratie smernice. Pozri rovnako návrhy, ktoré predložila generálna advokátka J. Kokott vo veci C-418/04, Komisia/Írsko, v ktorej sa doposiaľ neprijalo rozhodnutie, poznámka pod čiarou 55. Eur-Lex odkazuje na 10. jún 1992 ako na dátum uplynutia lehoty na prebratie smernice.

voľne žijúceho vtáctva. Vyznačuje sa geologickým podložím obsahujúcim vápenec pochádzajúci z kriedového a jurského obdobia. Táto lokalita vykazuje významnú biologickú rôznorodosť a nachádza sa v nej množstvo eróznych kaňonov ukrývajúcich kamenité prostredie so vzácnymi endemickými rastlinnými druhmi. [8] Na talianskom polostrove je to jediný biotop druhu *Tetrax tetrax* (drop obojkový), taktiež je to biotop druhov *Falco biarmicus* (sokol tmavý), *Neophron percnopterus* (sup biely), *Burhinus oedicnemus* (ležiak úhorový), *Melanocorypha calandra* (škovránok stepný), *Calandrella brachydactyla* (škovránok krátkoprstý) [9] a *Falco peregrinus* (sokol sťahovavý). Všetky uvedené druhy vtákov sú na zozname v prílohe I smernice o vtáctve.

18. „Valloni e steppe pedegarganiche" bola uvedená ako Important bird area (významné vtáčie územie, ďalej len „IBA") pod menom „Promontorio del Gargano" v Európskom ornitologickom zozname z roku 1989 „Important Bird Areas in Europe" (významné vtáčie územia v Európe, ďalej len „zoznam IBA 89").

19. O deväť rokov neskôr, 28. decembra 1998, klasifikovalo Taliansko uvedenú lokalitu ako OCHÚ podľa článku 4 ods. 1 posledného pododseku smernice o vtáctve.

20. Vo februári 2001 informovala Lega Italiana Protezione Uccelli (Talianska liga pre ochranu vtáctva) Komisiu, že sa na uvedenom OCHÚ realizovali mnohé projekty rozvoja priemyslu a výstavby nehnuteľností, čím dochádzalo k porušeniu ekologickej rovnováhy; a že obec Manfredonia uzatvorila regionálnu dohodu o priemyselnom rozvoji regiónu Manfredonia, pozostávajúcu okrem iného z výstavby turistického komplexu s názvom „Magic Land". Javí sa ako nesporné, že práce aspoň na niektorých uvedených projektoch začali už pred 28. decembrom 1998 a ďalej pokračujú.

21. Územie podliehajúce industrializácii, celkovo 400 hektárov, sa nachádza pozdĺž štátnej cesty č. 89 medzi dedinami Posta Spiriticchio a Posta Predella, juhozápadne od aglomerácie Siponto, na území obce Manfredonia.

22. Dňa 19. decembra 2003 Komisia listom vyzvala Taliansko, aby jej predložilo svoje pripomienky. Taliansko neposlalo žiadnu odpoveď. Preto listom z 9. júla 2004 zaslala Komisia Taliansku na základe článku 226 ES odôvodnené stanovisko a dala mu lehotu dva mesiace na to, aby mu vyhovelo.

8 — Pozri http://www.ecologia.puglia.it/natura2000/ppggfg/tabfogg/9110008.htm.

9 — Táto poznámka pod čiarou sa netýka slovenskej verzie.

23. V liste z 9. novembra 2004 Taliansko informovalo Komisiu, že v dohľadnej dobe zamýšľa dôkladne reagovať na namietané skutočnosti. Neprišla však žiadna ďalšia odpoveď.

24. Na základe týchto skutočností podala Komisia 24. októbra 2005 túto žalobu. Navrhuje, aby Súdny dvor:

a) určil, že

— pred 28. decembrom 1998, termínom, keď „Valloni e steppe pedegarganiche“ bola označená ako OCHÚ, si Talianska republika nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 4 ods. 4 smernice o vtáctve tým, že neprijala vhodné opatrenia na zabránenie znečistenia alebo poškodzovania biotopov alebo akýchkoľvek rušivých vplyvov, ktoré významným spôsobom negatívne ovplyvňujú vtáctvo, pokiaľ ide o plán označený ako „regionálna dohoda“ a projekty v ňom uvedené, ktoré mohli mať dosah na biotopy a druhy v IBA č. 94 (zo zoznamu IBA 89) „Promontorio del Gargano“ alebo č. 129 (zo zoznamu IBA 98) „Promontorio del Gargano“ a ktoré skutočne spôsobili poškodenie biotopov, ako aj významným spôsobom negatívne ovplyvnili vtáctvo v uvedených IBA,

— po 28. decembri 1998, si Talianska republika nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 6 ods. 2, 3 a 4 a článku 7 smernice o biotopoch tým, že:

— v rozpore s článkom 6 ods. 2 neprijala vhodné opatrenia, aby sa na OCHÚ [10] „Valloni e steppe pedegarganiche“ predišlo poškodeniu prirodzených biotopov a biotopov druhov, ako aj rušeniu druhov, pre ktoré bolo tieto územie označené, ktoré vyplývalo z už skončených projektov uvedených v regionálnej dohode, ktoré spôsobujú poškodzovanie prirodzených biotopov a biotopov druhov, ako aj rušenie druhov v predmetnej oblasti,

10 — Návrhy Komisie poukazujú výhradne na osobitné chránené územie „Valloni e steppe pedegarganiche“, zatiaľ čo článok 6 ods. 2, 3 a 4 smernice o biotopoch odkazuje taktiež na OCHO. Ako som však uviedla, článok 3 ods. 1 druhý pododsek smernice o biotopoch výslovne stanovuje, že sústava Natura 2000 „zahŕňa“ osobitné chránené územia klasifikované členskými štátmi podľa smernice o vtáctve; z ďalších pododsekov článku 4 smernice o biotopoch v spojení s jej článkom 7 výslovne vyplýva, že OCHÚ označené podľa smernice o vtáctve musia byť označené, prípadne automaticky považované, za OCHO na účely smernice o biotopoch.

— v rozpore s článkom 6 ods. 3 neuskutočnila odhad dosahov *ex ante* projektov uvedených v regionálnej dohode, ktoré mohli mať významný vplyv na OCHÚ,

25. Ústna časť konania sa nepožadovala, a preto sa neuskutočnila.

Posúdenie

— v rozpore s článkom 6 ods. 4 neuplatnila postup, ktorý umožňuje uskutočniť projekt (napriek negatívnemu odhadu dosahov na lokalitu a pokiaľ nie je k dispozícii žiadne alternatívne riešenie) z dôvodov vyššieho verejného záujmu vrátane záujmov sociálnej a ekonomickej povahy alebo z dôvodov, ktoré sa týkajú zdravia alebo bezpečnosti ľudí alebo nesporne priaznivých dôsledkov primárneho významu pre životné prostredie, alebo, podľa stanoviska Komisie, iných nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu; ani neinformovala Komisiu o všetkých kompenzačných opatreniach nevyhnutných na účely zabezpečenia ochrany celkovej koherencie sústavy NATURA 2000 súvislosti s projektmi uvedenými v regionálnej dohode schválenými (napriek ich dôsledkom na OCHÚ) na účely boja proti sociálno-hospodárskej kríze a nezamestnanosti týkajúcej sa regiónu Manfredonia;

Úvodná poznámka

26. Taliansko požadovalo, aby Komisia vzala späť žalobu o nesplnenie povinnosti, vzhľadom na to, že región Puglia a ďalšie príslušné orgány už prijali alebo zamýšľali prijať určité opatrenia týkajúce sa najmä možných kompenzačných opatrení.

27. Komisia sa domnievala, že skutočnosti, ktoré uviedlo Taliansko boli hypotetické. Neodstránili porušenia uvedené Komisiou, maximálne mohli zmierniť ich škodlivé účinky pre budúcnosť. Na základe tohto Komisia trvala na svojej žalobe.

b) zaviazal Taliansku republiku na náhradu trov konania.

28. Súdny dvor už v kontexte situácií, keď v momente začatia konania o nesplnenie povinnosti členský štát už (úplne alebo

čiastočne) napravil vytýkané porušenie, rozhodol, že Komisia je oprávnená trvať na svojej žalobe. [11]

29. Podľa môjho názoru to bolo v prejednávanom prípade dostatočne odôvodnené. Zo skutočností, ktoré boli predložené Súdnemu dvoru jasne vyplýva, že OCHÚ sa pred začatím projektov rozvoja priemyslu a výstavby nehnuteľností nachádzalo v dobrom stave ochrany. Už dokončené projekty v uvedenom OCHÚ zničili (minimálne čiastočne) stepné biotopy v danej oblasti. Správa z inšpekcie Komisie dospela k záveru, že pokiaľ ide o postavené budovy nie sú možné žiadne zmierňujúce opatrenia a že opatrenia uvádzané počas návštevy Komisie v danej lokalite, ako napríklad natretie budov na zeleno, boli čisto kozmetické.

30. Opatrenia, ktoré Taliansko prvýkrát uviedlo vo svojom vyjadrení k žalobe a opatrenia predložené Súdnemu dvoru vo forme prílohy k duplike [12], nevzbudzujú skutočnú dôveru, že situácia sa už napravila alebo sa v budúcnosti určite napraví. [13]

31. V tejto súvislosti navyše platí ustálená judikatúra, podľa ktorej v konaní podľa článku 226 ES sa existencia nesplnenia povinnosti musí posudzovať vzhľadom na stav, ktorý v členskom štáte existoval v dobe, keď uplynula lehota stanovená v odôvodnenom stanovisku, a že zmeny, ku ktorým došlo následne, nemôže Súdny dvor zohľadniť. [14] Návrh dohody, o ktorý sa Taliansko opiera vo svojej duplike, teda nie je možné zohľadniť.

11 — Pozri najmä rozsudky zo 17. júla 1987, Komisia/Taliansko, C-154/85, Zb. s. I-2717, bod 6; z 20. júna 2002, Komisia/Luxembursko, C-299/01, Zb. s. I-5899, bod 11, a zo 14. septembra 2004, Komisia/Španielsko, C-168/03, Zb. s. I-8227, bod 24.

12 — Duplika, podaná v predĺženej lehote, sa datuje k 30. máju 2006. Slúži výlučne ako prostriedok, ako poskytnúť Komisii a Súdnemu dvoru kópiu (návrhu) „Dohody upravujúcej vzťahy medzi regiónom Puglia — ekologický odbor — a obcou Manfredonia“. Duplika uvádza, že dohoda sa mala schváliť obecnou radou 31. mája 2006. Neuvádza sa, či bol návrh dohody skutočne schválený a či nadobudol účinnosť.

13 — Z návrhu dohody je jasné, že už dokončené projekty mali škodlivý dosah na OCHÚ „Valloni e steppe Pedegarganiche“ a v menšom rozsahu na dve susedné chránené územia (oblasť navrhovanú ako OCHO „Zone umide della Capitanata“ a OCHÚ „Palude di Frattarolo“). Taliansko vo svojej duplike nepodalo žiadne ďalšie vysvetlenie v súvislosti s tým, ako presne má dohoda (ktorá je formulovaná len veľmi všeobecne) zmierniť už spôsobenú škodu alebo zabrániť škodám v budúcnosti.

14 — Pozri najmä rozsudky z 11. januára 2007, Komisia/Írsko, C-183/05, Zb. s. I-137, bod 17, a z 18. januára 2007, Komisia/Švédsko, C-104/06, Zb. s. I-671, bod 28.

32. Následne preskúmam konkrétne výhrady Komisie a jej konkrétne návrhy.

Situácia pred 28. decembrom 1998: údajné porušenie článku 4 ods. 4 smernice o vtáctve

33. Článok 4 ods. 1 smernice o vtáctve upravuje povinnosť členských štátov vytvoriť OCHÚ určené na ochranu druhov vtákov uvedených v prílohe I uvedenej smernice. Článok 4 ods. 4 tej istej smernice ukladá členským štátom povinnosť prijať náležité opatrenia na zabránenie znečisteniu alebo poškodzovaniu biotopov alebo akýmkoľvek rušivým vplyvom pôsobiacim na vtáctvo.

34. Podľa stálej judikatúry, hoci členské štáty majú určitú diskrečnú právomoc v súvislosti s voľbou OCHÚ, podlieha klasifikácia uvedených území istým ornitologickým kritériám, ktoré sú upravené v smernici o vtáctve, ako je napríklad prítomnosť vtákov uvedených v prílohe I uvedenej smernice. [15] Okrem toho Súdny dvor rozhodol, že zoznam IBA 89, „hoci nie je pre dotknuté členské štáty právne záväzný, sa môže na základe svojej uznávanej vedeckej hodnoty v prejednávanej veci použiť Súdnym dvorom ako referencia na účely posúdenia rozsahu, v akom [daný členský štát] splnil svoju povinnosť klasifikovať OCHÚ“ [16].

35. Na základe vyššie uvedených skutočností je jasné, že pred 28. decembrom 1998 bolo Taliansko povinné klasifikovať predmetné územia ako OCHÚ, a teda prijať v súvislosti s predmetnými územiami náležité opatrenia na zabránenie znečisteniu alebo poškodzovaniu biotopov alebo akýmkoľvek rušivým vplyvom pôsobiacim na vtáctvo, ktoré by mohli mať výrazné následky pre dotknuté územie.

36. Žiadne ustanovenie smernice o ochrane voľne žijúceho vtáctva neupravuje výslovne povinnosť posúdenia *ex ante* plánovaných projektov rozvoja. Rovnako neexistuje výslovné ustanovenie umožňujúce členským štátom, v prípade existencie dostatočného „spoločenského prospechu“ z projektu, ktorý pravdepodobne bude mať negatívny dopad na OCHÚ, nezohľadňovať vo všeobecnom záujme negatívne posúdenie takéhoto plánu. V tejto súvislosti je možné predpokladať, že smernica o vtáctve má menej sofistikovaný mechanizmus ochrany životného prostredia než jej nástupca, smernica o biotopoch.

15 — Rozsudky z 2. augusta 1993, Komisia/Španielsko (močiare Santoña), C-355/90, Zb. s. I-4221, bod 26, a z 11. júla 1996, Royal Society for the Protection of Birds (Lappel Bank), C-44/95, Zb. s. I-3805, bod 26.

16 — Rozsudok z 19. mája 1998, Komisia/Holandsko, C-3/96, Zb. s. I-3031, bod 70.

37. Členský štát však musí byť pripravený vykonať nejaké hodnotenie navrhovanej činnosti v oblasti, ktorá bola alebo mala byť klasifikovaná ako OCHÚ. Článok 4 ods. 4 smernice o vtáctve požaduje, aby členské štáty „podnikli náležité kroky na zabránenie znečistenia alebo poškodzovania biotopov alebo akýchkoľvek rušivých vplyvov pôsobiacich na vtáctvo, pokiaľ by boli vážne vzhľadom na ciele tohto článku“. Pri konfrontácii s plánovaným projektom rozvoja musí členský štát posúdiť, či by mohlo dôjsť k znečisteniu alebo poškodeniu biotopov alebo k rušeniu chránených druhov vtákov. Pokiaľ je odpoveď na ktorúkoľvek z uvedených otázok kladná, musí daný členský štát prijať vhodné opatrenia, aby tomu predišiel.

38. V prejednávanej veci je pritom nesporné, že existujúce projekty rozvoja priemyslu a výstavby nehnuteľností spôsobili znečistenie a/alebo poškodenie biotopov a rušenie druhov vtákov uvedených v smernici v oblasti, ktorá sa (oneskorene) stala OCHÚ „Valloni e steppe pedegarganiche“.

39. Do 28. decembra 1998 (deň označenia) si teda Talianska republika nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 4 ods. 4 smernice o vtáctve.

Situácia 28. decembra 1998 a neskôr: údajné porušenie článku 6 ods. 2, 3 a 4 smernice o ochrane biotopov

40. Článok 7 smernice o biotopoch je ustanovením, ktoré spája smernicu o biotopoch a smernicu o vtáctve. Ustanovuje, že povinnosti vyplývajúce z článku 6 ods. 2, 3 a 4 smernice o biotopoch nahrádzajú povinnosti vyplývajúce z článku 4 ods. 4 smernice o vtáctve, pokiaľ ide o územia označené ako OCHÚ podľa článku 4 ods. 1 alebo obdobne uznané podľa článku 4 ods. 2 smernice o vtáctve. Uvedené nahradenie povinností nadobúda účinnosť odo dňa vykonania smernice o biotopoch alebo odo dňa klasifikácie alebo uznania konkrétneho územia členským štátom podľa smernice o vtáctve podľa toho, ktorý dátum je neskorší.

41. Dňa 28. decembra 1998 klasifikovala Talianska republika „Valloni e steppe pedegarganiche“ ako OCHÚ podľa článku 4 smernice o vtáctve. To bolo každopádne po uplynutí lehoty na prebratie smernice o biotopoch. [17]

17 — Ťažkosti s určením presného počiatočného dátumu nadobudnutia účinnosti smernice o ochrane biotopov sú vysvetlené v poznámke pod čiarou 9 vyššie.

42. Súdny dvor v rozsudku Basses Corbières [18] rozhodol, že „pri doslovnom výklade tejto časti článku 7 smernice o biotopoch patria do pôsobnosti článku 6 ods. 2 až 4 uvedenej smernice iba oblasti označené ako OCHÚ“. Súdny dvor rovnako rozhodol, že „územia, ktoré neboli označené ako OCHÚ, ale mali tak byť označené, naďalej spadajú pod režim upravený prvou vetou článku 4 ods. 4 smernice o vtáctve“.

43. Z toho vyplýva, že do 28. decembra 1998 boli relevantné povinnosti vyplývajúce z článku 4 ods. 4 smernice o vtáctve. Dňa 28. decembra 1998 a neskôr sa uplatnil článok 6 ods. 2, 3 a 4 smernice o biotopoch.

44. Článok 6 smernice o biotopoch zaväzuje členské štáty vytvoriť ochranné opatrenia potrebné pre OCHO (článok 6 ods. 1), aby sa na OCHO predišlo poškodeniu prirodzených biotopov a biotopov druhov, ako aj rušeniu druhov, pre ktoré boli územia označené za chránené (článok 6 ods. 2) a podriadiť akýkoľvek plán alebo projekt okrem plánu správy OCHO, odhadu dosahov *ex ante*, ktoré na OCHO môže mať (článok 6 ods. 3).

18 — Rozsudok zo 7. decembra 2000, Komisia/Francúzsko, C-374/98, Zb. s. I-10799, body 44 až 47.

45. Článok 6 ods. 4 stanovuje pre členský štát (obmedzenú) možnosť nezohľadniť negatívny odhad dosahov *ex ante* na lokalitu a povoliť predmetný plán alebo projekt z dôvodov vyššieho verejného záujmu vrátane záujmov sociálnej a ekonomickej povahy. Členský štát je však povinný prijať všetky kompenzačné opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, že celková koherencia sústavy Natura 2000 bude ochránená a informuje o nich Komisiu.

Článok 6 ods. 2 smernice o biotopoch

46. Už dokončené projekty uvedené v regionálnej dohode spôsobili poškodenie prirodzených biotopov a biotopov druhov, ako aj rušenie druhov, ku ktorým už došlo. Naďalej majú negatívne dôsledky pre danú OCHO.

47. Talianska republika si preto nesplnila svoje povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 6 ods. 2 smernice o biotopoch.

Vzťah medzi článkom 4 ods. 4 smernice o vtáctve a článkom 6 ods. 3 a 4 smernice o biotopoch [19]

48. Účinkom článku 7 smernice o biotopoch je skutočnosť, že určuje, od momentu, keď povinnosti vyplývajúce z článku 6 ods. 2, 3 a 4 smernice o biotopoch nahrádzajú povinnosti vyplývajúce z článku 4 ods. 4 smernice o vtáctve, povinnosť vykonať odhad dosahov *ex ante* podľa článku 6 ods. 3 a možnosť nezohľadniť uvedený odhad z dôvodov vyššieho verejného záujmu na základe článku 6 ods. 4.

49. Z rozsudku Súdneho dvora vo veci Basses Corbières [20] vyplýva, že povinnosť vykonať odhad dosahov *ex ante* vznikla až 28. decembra 1998, teda v momente, keď Talianska republika klasifikovala „Valloni e steppe pedegarganiche" ako OCHÚ za základe článku 4 smernice o vtáctve.

50. V tom čase už Talianska republika začala práce na niekoľkých projektoch, pričom tieto práce v súčasnosti ďalej pokračujú.

51. Z uvedeného vyplýva, že článok 6 ods. 3 a 4 smernice o biotopoch nebol uplatniteľný v momente, keď by bol relevantný odhad dosahov *ex ante*. Myslím si, že sa logicky nedá uplatniť spätne. [21] Talianska republika teda nenesie zodpovednosť za porušenie uvedeného článku v súvislosti s tým, čo už bolo *naplánované a uskutočnené*.

52. Pokiaľ — a v rozsahu v akom — existujú ďalšie projekty alebo o ďalšie fázy toho istého celkového projektu, ktoré sa dajú prirodzene rozlíšiť od jeho skorších fáz, podliehajú tieto projekty povinnosti podľa článku 6 ods. 3. Taktiež by sa na ne (aspoň potenciálne) mohli vzťahovať ustanovenia o vyššom verejnom záujme podľa článku 6 ods. 4. Návrhy Komisie však takéto rozlišovanie nepožadujú ani neidentifikujú projekty takým spôsobom, aby Súdny dvor mohol s istotou vykonať takúto analýzu.

19 — Dňa 6. februára 2007 Súdny dvor napísal list účastníkom konania a vyzval ich, aby vyjadrili svoje pripomienky k uplatniteľnosti článku 6 ods. 3 a 4 smernice o biotopoch do 2. marca 2007. Listom zo 14. februára 2007 Komisia odmietla odpovedať na otázku Súdneho dvora a uviedla, že zvažuje späťvzatie svojich návrhov v súvislosti s článkom 6 ods. 3 a 4 a že čoskoro informuje Súdny dvor o svojom konečnom rozhodnutí v tejto veci. Taliansko odpovedalo listom z 20. februára 2007. Do 30. apríla 2007, keď bola táto pripomienka dokončená, nebol na Súdny dvor doručený žiadny ďalší list od Komisie.

20 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 19, body 44 až 47; pozri bod 41 vyššie.

21 — Pozri analogicky rozsudok z 23. marca 2006, Komisia/Rakúsko, C-209/04, Zb. s. I-2755, body 53 až 62.

53. Z toho vyplýva, že návrhy Komisie v súvislosti s článkom 6 ods. 3 a 4 smernice o biotopoch sú nedôvodné.

O trovách

54. Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Komisia navrhla zaviazať Taliansku republiku na náhradu trov konania. Hoci si myslím, že návrhy Komisie v súvislosti s článkom 6 ods. 3 a 4 smernice o biotopoch sú nedôvodné, nesplnenie povinnosti sa v podstate preukázalo. Preto nevidím dôvod na odchýlenie sa od bežnej praxe Súdneho dvora. Taliansku republiku je opodstatnené zaviazať na náhradu trov konania.

Návrh

55. Navrhujem, aby Súdny dvor:

— určil, že pred 28. decembrom 1998 si Talianska republika tým, že neprijala vhodné opatrenia na zabránenie znečistenia alebo poškodzovania biotopov alebo akýchkoľvek rušivých vplyvov, ktoré významným spôsobom negatívne ovplyvňujú vtáctvo, pokiaľ ide o oblasti označené k uvedenému dňu ako osobitne chránené územie „Valloni e steppe pedegarganiche“, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 4 ods. 4 smernice o vtáctve,

— určil, že k 28. decembru 1998 a neskôr si Talianska republika tým, že neprijala vhodné opatrenia, aby sa v osobitne chránenej oblasti „Valloni e steppe pedegarganiche“ predišlo poškodeniu prirodzených biotopov a biotopov druhov, ako aj rušeniu druhov, pre ktoré bolo toto územie označené, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 6 ods. 2 smernice 92/43/EHS (smernice o biotopoch),

— zaviazal Taliansku republiku na náhradu trov konania.